

Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling

Brugstraat 2
5165 CA Waspik
t: 0416-311379
w: cbsdebrug.nl
e: info@cbsdebrug.nl

Inhoud

Stappenplan	3
Stap 1: in kaart brengen van signalen	3
stap 2: Collegiale consultatie en indien nodig raadplegen Advies- en meldpunt kindermishandeling.	3
stap 3: gesprek met ouder	3
stap 4: weeg de aard en de ernst van het huiselijk geweld of de kindermishandeling	4
stap 5a: hulp organiseren en effecten volgen	4
stap 5b: melden en bespreken met de ouder	4
Verantwoordelijkheden van cbs de Brug voor het scheppen van randvoorwaarden voor een veilige werk- en meldklimaat	6
Bijlage 1	7
signalen van kindermishandeling (0 - 4 jaar)	7
Bijlage 2	9
signalen van kindermishandeling (4 - 12 jaar)	9
Bijlage 3	11
signalen specifiek voor seksueel misbruik	11
Bijlage 4	12
Modelbrief melding bij Veilig Thuis	12

Stappenplan

Noodsituaties

Bij signalen die wijzen op acuut en zodanig ernstig geweld dat een kind of een gezinslid daartegen onmiddellijk moet worden beschermd, vragen we meteen advies aan Veilig Thuis of aan het Steunpunt Huiselijk Geweld. Komt men daar, op basis van de signalen, tot het oordeel dat onmiddellijke actie is geboden, dan doen we in hetzelfde gesprek een melding, zodat op korte termijn de noodzakelijke acties in gang kunnen worden gezet. In noodsituaties kunnen we overigens ook contact opnemen met de Raad van de Kinderbescherming of met de crisisdienst van het Bureau Jeugdzorg en/of politie vragen om hulp te bieden.

Stap 1: in kaart brengen van signalen

- Observeer
- Onderzoek naar onderbouwing
- Bespreek de situatie met je duo-collega
- Wat zie je en hoe concretiseer je dit?

Breng de signalen die een vermoeden van kindermishandeling of huiselijk geweld bevestigen of ontkrachten in kaart en leg deze vast. Leg ook de contacten over de signalen vast, evenals de stappen die worden gezet en de besluiten die worden genomen.

Maak bij het signaleren gebruik van de signalenlijst (bijlage 1 t/m 3)

Beschrijf de signalen zo feitelijk mogelijk. Worden ook hypothesen en veronderstellingen vastgelegd, vermeld dan uitdrukkelijk dat het gaat om een hypothese of veronderstelling. Maak een vervolgaantekening als een hypothese of veronderstelling bevestigd of ontkracht is. Vermeld de bron als er informatie van derden wordt vastgelegd. Leg diagnoses alleen vast als deze zijn gesteld door een bevoegde beroepskracht.

Stap 2: Collegiale consultatie en indien nodig raadplegen Advies- en Meldpunt kindermishandeling

- Situatie bespreken met IB-er
- Advies inwinnen bij deskundigen
- Consulter ook Veilig Thuis
- Uitkomsten consultaties bespreken met ouders

Bespreek de signalen met een deskundige collega. Vraag zo nodig ook advies aan Veilig Thuis of aan het Steunpunt Huiselijk Geweld.

Indien de situatie onveilig is direct contact opnemen met politie!

Stap 3: Gesprek met ouders

- Gesprek met de ouder: delen van de zorg

Bespreek de signalen met de ouder(s)/verzorger(s). Hebt u ondersteuning nodig bij het voorbereiden of het voeren van het gesprek, raadpleeg dan een deskundige collega en/of Veilig Thuis of het Steunpunt Huiselijk Geweld.

1. Leg uit wat het doel van het gesprek is,
2. Beschrijf de feiten die u hebt vastgelegd en de waarnemingen die u hebt gedaan,
3. Nodig de ouder(s)/verzorger(s) uit om een reactie hierop te geven,

4. Kom pas na deze reactie zo nodig en zo mogelijk met een interpretatie van hetgeen u hebt gezien, gehoord en waargenomen.

Attentie: het doen van een melding, zonder dat de signalen zijn besproken, is alleen mogelijk als:

- De veiligheid van het kind, die van uzelf, of die van een ander in het geding is
- Als u goede redenen hebt om te veronderstellen dat de ouder(s)/verzorger(s) door dit gesprek het contact met u zal/zullen verbreken

Stap 4: weeg de aard en de ernst van het huiselijk geweld of de kindermishandeling

- Weeg risico, aard en ernst van de kindermishandeling of huiselijk geweld.
- Vraag aan Veilig Thuis hierover een oordeel te geven

Weeg op basis van signalen, van het ingewonnen advies en van het gesprek met de ouder(s)/verzorger(s) het risico op kindermishandeling en/of huiselijk geweld. Weeg eveneens de aard en de ernst van de kindermishandeling en/of huiselijk geweld.

Stap 5a: Hulp organiseren en effecten volgen

- Bespreek uw zorgen met de ouder
- Organiseer hulp voor ouder en leerling door evt. te verwijzen naar Bureau Jeugdzorg
- Monitor of ouder en leerling hulp krijgen
- Volg de leerling

Meent u, op basis van uw afweging in stap 4, dat u het kind, de ouder(s)/verzorger(s) en het gezin redelijkerwijs voldoende tegen het risico op kindermishandeling en/of huiselijk geweld kunnen beschermen:

- Organiseer dan de noodzakelijke hulp
- Volg de effecten van deze hulp
- Doe alsnog melding als er signalen zijn dat de kindermishandeling en/of huiselijk geweld niet stopt of opnieuw begint.

Stap 5b: Melden en bespreken met de ouder

- Bespreek met de ouder uw voorgenomen melding
- Meld bij Veilig Thuis

Kunt u het kind en de ouder(s)/verzorger(s) niet voldoende tegen het risico op kindermishandeling en/of huiselijk geweld beschermen of twijfelt u er aan of u voldoende bescherming hiertegen kunt bieden:

- Meld uw vermoeden bij Veilig Thuis of bij het Steunpunt Huiselijk Geweld
- Sluit bij uw melding zoveel mogelijk aan bij feiten en gebeurtenissen en geef duidelijk aan indien de informatie die u meldt (ook) van anderen afkomstig zijn.
- Overleg bij uw melding met Veilig Thuis of het Steunpunt Huiselijk Geweld wat u na de melding, binnen de grenzen van uw gebruikelijke werkzaamheden, zelf nog kunt doen om het kind, de ouder(s)/verzorger(s) en andere gezinsleden tegen het risico op kindermishandeling en/of huiselijk geweld te beschermen.

Bespreek uw melding vooraf met het kind (vanaf 12 jaar) en/of met de ouder(s)/verzorger(s) (als het kind nog geen 16 jaar oud is):

1. Leg uit waarom u van plan bent om een melding te gaan doen en wat het doel daarvan is
2. Vraag het kind/ouder(s)/verzorger(s) om een reactie.
3. In geval van bezwaren van het kind/ouder(s)/verzorger(s), overleg op welke wijze u tegemoet kunt komen aan deze bezwaren.
4. Is het niet mogelijk, weeg de bezwaren dan af tegen de noodzaak om het kind en/of andere gezinsleden te beschermen tegen de kindermishandeling en/of het huiselijk geweld. Betrek in uw afweging de aard en de ernst van het geweld en de noodzaak om het kind en/of andere gezinsleden door het doen van een melding daartegen te beschermen.

5. Doe een melding indien naar uw oordeel de bescherming van het kind en/of andere gezinsleden de doorslag moet geven.

Van contacten met het kind en de ouder(s)/verzorger(s) kunt u afzien:

- Als de veiligheid van uzelf, het kind, de ouder(s)/verzorger(s) en/of andere gezinsleden in het geding is
- Als u goede redenen hebt om te veronderstellen dat de ouder(s)/verzorger(s) door dit gesprek het contact met u zal/zullen verbreken

Verantwoordelijke per stap

Stappen	Initiatiefnemer	Verantwoordelijke
Stap 1	Leerkracht	Leerkracht
Stap 2	Leerkracht	Leerkracht
Stap 3	Leerkracht	Leerkracht
Stap 4	Leerkracht + IB	IB
Stap 5	IB + Directie	Directie

Verantwoordelijkheden van Cbs de Brug voor het scheppen van randvoorwaarden voor een veilig werk- en meldklimaat

Om het voor beroepskrachten mogelijk te maken om in een veilig werkklimaat kindermishandeling en/of huiselijk geweld te signaleren en om de stappen van de meldcode te zetten, draagt Cbs de Brug er zorg voor dat:

- Binnen de organisatie en in de kring van ouder(s)/verzorger(s) bekendheid wordt gegeven aan het doel en de inhoud van de meldcode.
- Regelmatig een aanbod wordt gedaan van trainingen en andere vormen van deskundigheidsbevordering, zodat beroepskrachten voldoende kennis en vaardigheden ontwikkelen en ook op peil houden voor het signaleren van kindermishandeling en/of huiselijk geweld en voor het zetten van de stappen van de code.
- Er voldoende deskundigen beschikbaar zijn die de beroepskrachten kunnen ondersteunen bij het signaleren en het zetten van de stappen van de code.
- De meldcode aansluit op de manier van werken binnen de organisatie
- De werking van de meldcode regelmatig wordt geëvalueerd en dat, indien nodig, acties in gang worden gezet om de toepassing van de meldcode te optimaliseren
- Afspraken worden gemaakt over de wijze waarop Cbs de Brug zijn beroepskrachten zal ondersteunen als zij door ouder(s)/verzorger(s) in of buiten rechte worden aangesproken op de wijze waarop zij de meldcode toepassen.

Bijlage 1

Signalen van kindermishandeling (0 – 4 Jaar)

Deze lijst geeft een overzicht van signalen van kindermishandeling bij kinderen in de leeftijd van 0 – 4 jaar. De signalenlijst is een hulpmiddel om een vermoeden van kindermishandeling te onderbouwen, niet om kindermishandeling te 'bewijzen'. Vrijwel alle genoemde signalen kunnen namelijk een andere oorzaak hebben. Hoe meer van de genoemde signalen van het kind uitzendt, hoe groter de kans dat er sprake is van kindermishandeling. Maar er zijn ook kinderen waaraan niet of nauwelijks valt op te merken dat ze worden mishandeld.

De signalen

Lichamelijk welzijn

- Blauwe plekken, brandwonden, botbreuken, snij-, krab-, en bijtwonden
- Groeiachterstand
- Voedingsproblemen
- Ernstige luieruitslag
- Slecht onderhouden gebit
- Kind stinkt, heeft regelmatig smerige kleding aan
- Oververmoeid
- Vaak ziek
- Ziektes herstellen slecht
- Kind is hongerig
- Achterblijvende motoriek
- Niet zindelijk op leeftijd dat het hoort

Gedrag van het kind

- Weinig spontaan
- Passief, lusteloos, weinig interesse in spel
- Apathisch, toont geen gevoelens of pijn
- In zichzelf gekeerd, leeft in fantasiewereld
- Labiel
- Erg nerveus
- Hyperactief
- Negatief zelfbeeld, weinig zelfvertrouwen, faalangst
- Negatief lichaamsbeeld
- Agressief, vernielzucht

Tegenover ander kinderen:

- Agressief
- Speelt weinig met andere kinderen
- Wantrouwend
- Niet geliefd bij andere kinderen

Tegenover ouders:

- Angstig, schrikachtig, waakzaam
- Meegaand, volzaam
- Gedraagt zich in bijzijn van ouders anders dan zonder ouders

Tegenover andere volwassenen:

- Angst om zich uit te kleden
- Angst voor lichamelijk onderzoek
- Verstijft bij lichamelijk contact
- Angstig, schrikachtig, waakzaam
- Meegaand, volgzzaam
- Agressief
- Overdreven aanhankelijk
- Wantrouwend
- Vermijdt oogcontact

Overig:

- Plotselinge gedragsverandering
- Gedraagt zich niet naar zijn/haar leeftijd
- Taal- en spraakstoornissen

Gedrag van de ouder:

- Onverschillig over het welzijn van het kind
- Laat zich regelmatig negatief uit over het kind
- Troost het kind niet
- Geeft aan het niet meer aan te kunnen
- Is verslaafd
- Is ernstig (psychisch) ziek
- Kleedt het kind te warm of te koud aan
- Zegt regelmatig afspraken af
- Vergeet preventieve inenting
- Houdt het kind vaak thuis van school
- Heeft irreële verwachtingen van het kind
- Zet het kind onder druk om te presteren

Gezinssituatie

- Samengaan van stressvolle omstandigheden, zoals slechte huisvesting, financiële problemen en relatieproblemen
- Sociaal isolement
- Alleenstaande ouder
- Partnermishandeling
- Gezin verhuist regelmatig
- Slechte algehele hygiëne

Bijlage 2

Signalen van kindermishandeling (4 – 12 jaar)

Deze lijst geeft een overzicht van signalen van kindermishandeling bij kinderen in de leeftijd van 4 - 12 jaar. De signalenlijst is een hulpmiddel om een vermoeden van kindermishandeling te onderbouwen, niet om kindermishandeling te 'bewijzen'. Vrijwel alle genoemde signalen kunnen namelijk een andere oorzaak hebben. Hoe meer van de genoemde signalen van het kind uitzendt, hoe groter de kans dat er sprake is van kindermishandeling. Maar er zijn ook kinderen waaraan niet of nauwelijks valt op te merken dat ze worden mishandeld.

de signalen

lichamelijke welzijn

- Blauwe plekken, brandwonden, botbreuken, snij-, krab- en buitwonden
- Groeiachterstand
- Te dik
- Slecht onderhouden gebit
- Regelmatig buikpijn, hoofdpijn of flauwvallen
- Kind stinkt, heeft regelmatig smerige kleren aan
- Oververmoeid
- Vaak ziek
- Ziektes herstellen slecht
- Kind is hongerig
- Eetstoornissen
- Achterblijvende motoriek
- Niet zindelijk op leeftijd dat het hoort

gedrag van het kind

- Timide, depressief
- Weinig spontaan
- Passief, lusteloos, weinig interesse in spel
- Apathisch, toont geen gevoelens of pijn
- In zichzelf gekeerd, leeft in fantasiewereld
- Labiel
- Erg nerveus
- Hyperactief
- Negatief zelfbeeld, weinig zelfvertrouwen, faalangst
- Negatief lichaamsbeeld
- Agressief, vernielzucht
- Overmatige masturbatie

Tegenover ander kinderen

- Agressief
- Speelt weinig met andere kinderen
- Wantrouwend niet geliefd bij andere kinderen

Tegenover ouders

- Angstig, schrikachtig, waakzaam
- Meegaand, volgzaam
- Gedraagt zich in bijzijn van ouders anders dan zonder ouders

Tegenover andere volwassenen

- Angst om zich uit te kleden
- Angst voor lichamelijk onderzoek
- Verstijft bij lichamelijk contact
- Angstig, schrikachtig, waakzaam
- Meegaand, volgzaam
- Agressief
- Overdreven aanhankelijk
- Wantrouwend
- Vermijdt oogcontact

Overig

- Plotselinge gedragsverandering
- Gedraagt zich niet naar zijn/haar leeftijd
- Slechte leerprestaties
- Rondhangen na school
- Taal- en spraakstoornissen

Gedrag van ouders

- Onverschillig over het welzijn van het kind
- Laat zich regelmatig negatief uit over het kind
- Troost het kind niet
- Geeft aan het niet meer te kunnen
- Is verslaafd
- Is ernstig (psychisch) ziek
- Kleedt het kind te warm of te koud aan
- Zegt regelmatig afspraken af
- Vergeet preventieve inentingen
- Houdt het kind vaak thuis van school
- Heeft irreële verwachtingen van het kind
- Zet het kind onder druk om te presteren

Gezinssituatie

- Samengaan van stressvolle omstandigheden, zoals slechte huisvesting, financiële problemen en relatieproblemen
- Sociaal isolement
- Alleenstaande ouder
- Partnermishandeling
- Gezin verhuist regelmatig
- Slechte algehele hygiëne

Bijlage 3

Signalen specifiek voor seksueel misbruik

Lichamelijk welzijn

- Verwondingen aan geslachtsorganen
- Vaginale infecties en afscheiding
- Jeuk bij vagina of anus
- Pijn in bovenbenen
- Pijn bij lopen of zitten
- Problemen bij plassen
- Urineweginfecties
- Seksuele overdraagbare aandoeningen

Gedrag van het kind

- Drukt benen tegen elkaar aan bij lopen of oppakken
- Afkeer van lichamelijk contact
- Maakt afwezige indruk bij lichamelijk onderzoek
- Extreem seksueel gekleurd gedrag en taalgebruik
- Zoekt seksuele toenadering bij volwassenen (4-12 jaar)

Bijlage 4

Voorbeeld brief Melding Veilig Thuis

Naam

Adres

Postcode en woonplaats

Datum:

Betreft: melding Veilig Thuis

Aan de ouders/verzorgers van

Onze school hanteert de meldcode "Huiselijk Geweld en Kindermishandeling." Bij elke leerling zijn wij alert op signalen van kindermishandeling en huiselijk geweld. Als er zorgen zijn om de gezinssituatie moeten we de meldcode verplicht hanteren. Wij schakelen hierbij eventueel de hulp van Veilig Thuis in.

Wat is Veilig Thuis?

Veilig thuis is een advies- en meldpunt voor iedereen die te maken heeft met huiselijk geweld of kindermishandeling. Veilig Thuis zet zich in om de onveiligheid te beëindigen en veiligheid te creëren. Veilig Thuis biedt hulp en ondersteuning, ook aan professionals, wanneer er zorgen zijn over de veiligheid en het welbevinden van anderen. Vaak gaat het om problemen die al lang bestaan en die u niet zonder hulp van anderen kunt oplossen. Maar het kan ook gaan om vermoedens van onveilige situaties: wanneer we denken dat volwassenen of kinderen niet veilig zijn maar dat niet zeker weten. Veilig Thuis werkt samen met de mensen om wie het gaat. Het is belangrijk dat er hulp komt, want het geweld stopt niet vanzelf.

Waarom is er een melding gedaan?

Er is een melding gedaan bij Veilig Thuis, omdat medewerkers van onze school zich zorgen maken over uw kind(eren). De melding wil nog niet zeggen dat zij u verdenken van kindermishandeling. Er zijn verschillende redenen voor deze melding. Maar in alle gevallen zijn er zorgen over situaties in de directe leefwereld van uw kind, die een goede ontwikkeling van het kind kunnen bedreigen.

Wat gaat er nu gebeuren?

Een medewerker van Veilig Thuis zal binnenkort contact met u opnemen. De medewerker van Veilig Thuis zal met u spreken over de zorgen die er zijn en eventuele vervolgstappen met u doornemen.

Als u naar aanleiding van deze brief nog vragen heeft, kunt u deze stellen aan ondergetekende.

Met vriendelijke groeten,